

Roll No.....

Total No. of Pages : 3

10 E 2014-15

Total No. of Questions : 8

पूर्वमध्यमा द्वितीयखण्ड

विषय कोड : 605

प्राचीनव्याकरणम्

चतुर्थ प्रश्न-पत्र

समय : 3 घण्टे

पूर्णांक : 100

निर्देश :— (i) सर्वे प्रश्नाः करणीयाः।

(ii) सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां देयानि।

1. एकपदेन उत्तरत —

10×2=20

- (1) क्तवतु प्रत्यय कस्य कालस्यार्थे भवति ?
- (2) 'अचोयत्' सूत्रेण कः प्रत्ययः भवति ?
- (3) कति गणाः भवन्ति ?
- (4) "तौ संत्" सूत्रेण कौ द्वौ प्रत्ययौ भवतः ?
- (5) तिङ् प्रत्ययाः कति ?
- (6) डीप् प्रत्ययः कस्मिन् लिङ्गे भवति ?
- (7) आज्ञार्थे कः लकारः भवति ?
- (8) माहेश्वरसूत्राणि कति भवन्ति ?
- (9) "मध्यमः" इत्यत्र कः प्रत्ययः ?
- (10) स्त्रियाम् कीदृशं सूत्रम् ?

2. उचितविकल्पं चित्वा लिखत -

5×2=10

(क) सुप आत्मनः भवति -

(क्यच्, क्यङ्, काम्यच्)

(ख) णि-श्रि-ट्टु-सुभ्यः कर्तरि भवति -

(क्सः, चङ्, च्लेः)

(ग) कर्तरि भवति -

(शप्, खश्, क्यप्)

(घ) ऋनैभ्यो भवति -

(डीप्, डीप्, डीन्)

(ङ) प्रतिजनादिभ्यः भवति -

(खञ्, खश्, व्यः)

3. उचितं मेलयत -

5×2=10

(क) नद्यादिभ्यो

(i) डीप्

(ख) वयसिप्रथमे

(ii) ढक्

(ग) गुप-तिज्-किद्धयः

(iii) खश्

(घ) उणादयो

(iv) सन्

(ङ) एजेः

(v) बहुलम्

4. (क) दसलकाराणां नामानि लिखत।

10×1=10

अथवा

(ख) दसगणानां नामानि लिखत।

5. (क) पुरुषानुसारं तिङन्त परस्मैपदप्रत्ययानां नामानि लिखत।

10×1=10

अथवा

(ख) तिङन्त आत्मने पदप्रत्ययानां पुरुषानुसारं विवेचनं कुरुत।

6. क्यच्-सन्-यङ्-यक्-श्यन्-चङ्-अनीयर, खच्-शप्-यत्-प्रत्ययविधायकानि सूत्राणि लेखनीयानि।

10×1=10

7. सूत्रद्वयं सोदाहरणम् प्रपूर्यताम् -

5×2=10

- (1) टिड्ढाणञ्
- (2) सत्यापपाश
- (3) इन्द्रवरुणभव
- (4) तिप्तस्झि

8. निर्देशानुसारमुत्तरत -

5×4=20

- (1) विभक्तिवचनानुसारं सुप् प्रत्ययाः लेख्याः।
- (2) सर्वासु विभक्तिषु बालकशब्दस्य रूपाणि लिखत।
- (3) सर्वासु विभक्तिषु लताशब्दस्य रूपाणि लिखत।
- (4) सर्वासु विभक्तिषु फलशब्दस्य रूपाणि लिखत।
- (5) चतुरः स्त्री प्रत्ययान् सोदाहरणम् साधयः।